
Základy lékařské terminologie

Lekce 10

Slovotvorba: kompozice

Základy kompozice

KOMPOZICE = skladba, tj. tvoření nových slov kombinací dvou nebo více slovních základů

- často je slovo tvořeno kompozicí i derivací (vyskytují se prefixy a sufixy)
 - slovní základy jsou v podobě genitivního kmene
 - mezi slovní základy většinou vkládáme konektor (nejčastěji samohlásku pro snazší výslovnost)
-

Konektory

-o- (nejčastější)

→ talocruralis: tal-**o**-crur-*alis*

→ otorhinolaryngologia: ot-**o**-rhin-**o**-laryng-**o**-log-*ia*

-i- (po číselných základech a před slovesným základem *-fer*, *-ficatio* nebo sufixem *-formis*; jen latinská slova)

→ primipara: prim-**i**-para

lactifer: lact-**i**-fer

→ ossificatio: oss-**i**-ficat-*io*
formis

vermiformis: verm-**i**-

nulový (slovní základ končí/začíná na samohlásku)

→ appendectomy: append-*ec*-tom-*ia*

Řecké slovní základy (výběr)

-tomia / -ectomy: chirurgický řez / vynětí (tympanotomia, mastectomy)

-stomia: vyústění (tracheostomia)

-(ana)stomosis: chirurgické spojení (ureteroureterostomosis)

-logia: nauka, věda (urologia)

-algia / -odynia: bolest (myalgia, mastodynia)

-lithiasis: kameny (nephrolithiasis)

-pathia: nespecifikované onemocnění (gastropathia)

-plegia / -paresis: úplné / částečné ochrnutí (tetraplegia, hemiparesis)

Příklady slootovorné analýzy

haemorrhagia

haem-o-rrhag-ia

panhysterectomy

pan-hyster-ec-tom-ia

fluidothorax

fluid-o-thorax

zygomaticomaxillaris

zygomatic-o-maxill-aris

cheilognathopalatoschisis

cheil-o-gnath-o-palat-o-schisis

craniotomy

crani-o-tom-ia

hypervitaminosis

hyper-vitamin-osis

paraplegia

para-pleg-ia

Příklady slovotvorné analýzy II

pyophthalmia

py-ophthalm-ia

atlantooccipitale

antant-o-oc-cipit-ale

enteroenteroanastomosis

enter-o-enter-o-ana-stom-osis

lumbosacralis

lumb-o-sacr-alis

colonoscopia

colon-o-scop-ia

perioophoritis

peri-oophor-itis

cholecystectomy

chole-cyst-ec-tom-ia

thrombocytopenia

thromb-o-cyt-o-pen-ia
